

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Η... ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Μέσα στοῦ Σιούπη τὴν ταβέρνα, ὄλοι οἱ μύσται τοῦ κρασιοῦ καὶ οἱ ἐκτιμηταὶ τοῦ οὔζου, μαζευμένοι, στὴν ὥρα τὴν τακτική.



Καὶ στὸ τέλος, στὴν ἴδια ἀποβραδυνὴ κατάληξι, στ' ἀπόσκιο τῆς ταβέρνας, γιὰ νὰ πνίξουνε τὰ θάσανάτους καὶ τὶς στενοχώριες τους.

ὡς ἓν ἄσυλο, ὡς κνηγῆμένοι ἀπὸ τοῦ κόσμου τὶς κακίες καὶ τὶς προστυχίες καὶ ἐκεῖ ριχνανε ὄλες τὶς στενοχώριες τῆς ζωῆς, γιὰ νὰ πνιγούν μέσα στὸ τριανταφυλλένιο «κοκκινέλι» ἢ στὴ στίλβουσα τοῦ οὔζου διαφάνεια.

Ἀνθρωπάκοι τῆς ρουτίνας, σαλιγκάρια τῆς ζωῆς. Σπίτι, γραφεῖο, μαγαζι, σκυφοὶ καὶ μαζευμένοι, ὡς νὰ κουβαλοῦνε, φορτωμένοι τοῦ βίου τὰ κακά, μὲ τὰ ἴδια λόγια κάθε μέρα, τὰ ἴδια τὰ ἀνιαρὰ παράπονα γιὰ τὴν ἀνέχεια, τὶς δυσκολίες καὶ τὴν στενοχώρια, μὲ τὶς ἴδιες τὶς μικρὲς ἐπιθυμίες, μὲ τὶς ἴδιες πονηρίες, μὲ τὰ ἴδια ἅπτερα τὸ ὄνειρα, τὰ ὄνειρα τὰ μαδημένα ἀπὸ τὶς ἀνάγκες. Καὶ τέλος, μὲ τὴν ἴδια ἀποβραδυνὴ κατάληξι στ' ἀπόσκιο τῆς ταβέρνας. Τότε γυαλιζανε ὡς ἀπὸ ψεύτικη χαρὰ, τὰ μάτια τους, κοκκίνιζε τὸ πρόσωπό τους καὶ ἄλεθε λιγάκι καὶ ἡ γλῶσσα τους. Μὰ πάλι στὸ ἴδιο μοτίβο τῆς ἀνέχειας, τῆς στενοχώριας, τῆς ἀναδουλειᾶς...

— Καὶ ἔρχεται καὶ Πάσχα!... Καὶ πῶς νὰ τὸ γιορτάσουμε;... Μὲ τὰ ἴδια ρούχα καὶ παπούτσια τὰ παιδιά. Μὲ τὰ ἴδια τὰ κορίτσια, μὲ τὰ ἴδια τὰ παληὰ καὶ μπαλωμένα τους αὐτοί!..

— Πάσχα, μὲ ἀδειανὸ τραπέζι καὶ χωρὶς ἄρνι!...

— Ἀπὸ τῶρα ἐτοιμάζει ἡ δική μου ἢ νοικοκυρά, τὰ γιορτινὰ τραπεζομάντηλα, ἄσπρα ὡς τὸ χιόνι, καὶ ὡς τὴν ἡμέρα καθαρά!... Γιὰ λαμπριάτικο, ἀληθινὰ, τραπέζι. Ἀλλὰ φάε, ὡς μπουρδὲς, τραπεζομάνδηλα!... Σαρανταπέντε ἢ ὀκτὼ τ' ἄρνι! "Ἐβαλε κ' ὁ Δῆμος φόρους, μιάμιση δραχμὴ τ' αὐγά, μιά δραχμὴ τὰ μαρουλάκια καὶ αὐτὰ μικρὰ - μικρὰ, τοσοῦτα, ὡς κλωνὶ βασιλικοῦ, δώδεκα ἢ γιοῦρτι... Τῶστρωσε τὸ τραπεζομάνδηλο κ' ἀπάνω τί θὰ θάλῃ;

— Τί τὰ θέλετε, ὁ κόσμος πάντα εἶνε ὁ ἴδιος. Δὲν ἄλλαξαν κ' οἱ καιροί... Οἱ ἄνθρωποι χαλάσαν. Κανεὶς τῶρα δὲν σὲ πιστεῦει... Κανέναν δὲν γελᾷς... Ποῦ εἶνε ἡ χρυσοῦ ἢ ἐποχὴ, ποῦ χαίρονταν ὄλοι γιορτές καὶ κάναν καὶ οἱ φουκαράδες οἱ Τούρκοι Ραμαζάνι, μ' ἓναν χαζὸν ἀράπη, ποῦ εἶχαμε ἐδῶ, τὸν Κέλ-Ἐριφ-Ἀράπ.

— Ὅλοι οἱ ἄλλοι ἦσαν ξένοι. Οὔτε τὸν ἀράπη ξέρανε, οὔτε καὶ τὴν ἱστορία τοῦ Ραμαζανιοῦ τῶν Τούρκων.

— Πῶς; Πῶς; Πῶς ἔγινε αὐτό;

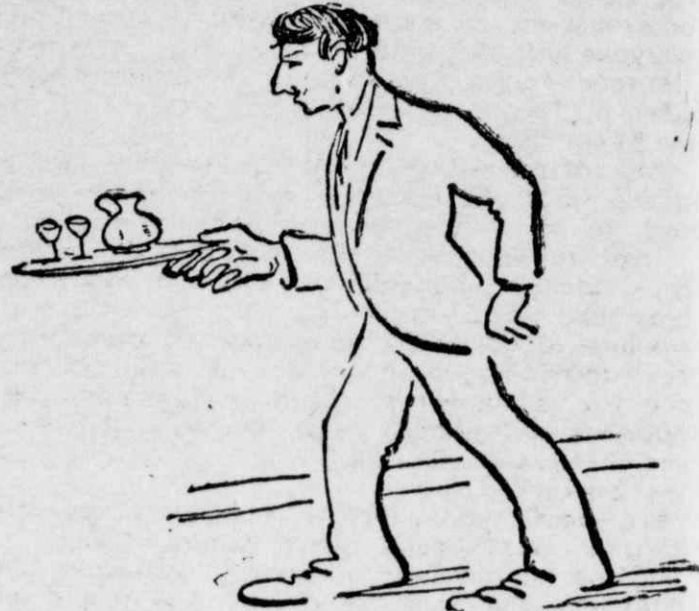
— Νὰ εἶνε τῶρα κάμποσα χρόνια ἀπὸ τότε. Φτώχεια καὶ τότε δυνατή. Μὴ νομίζετε πῶς ἄλλαξαν ὁ κόσμος, ἄλλαξαν, εἶπα, μονάχα, τὰ πρόσωπα. Κατὰ τ' ἄλλα ἢ ἴδιες ἢ κακομοιρίες, ἢ ἴδιες δυστυχίες, ἢ ἴδιες ἢ ἀνέχειες... Σφαῖρα ὁ κόσμος καὶ γυρίζει, μὰ καὶ δὲν φεύγει ἀπὸ τὴ θέσι του.



Κ' ὄλος ὁ κόσμος ἦτανε δικός τους.

Μποῦ ντουινιά, τσακίρ αἰλέν, ἄσ' ὀλοσούν, τσιβιρινέκ!

Χαρὰ σ' ἐκεῖνον ποῦ ξέρει νὰ τὸν φέρῃ βόλτα! "Ἐτσι καὶ τότε Ραμαζάνι ἦτανε. Νταούλια κάθε θράδου, φῶτα, ἀνοιχτὰ τὰ μαγαζιά, μπουρέκια, μπακλαβάδες, κανταΐφια, σουρμέδες καὶ φιλάνφιλάν γλυκά. Ρίζι, πιλάφι σωριασμένο σ' ἄνθουνά, μὲ λουλούδια στὴν κορυφή τους, ψητὰ ἀπάνω σὲ κόκκινα χαρτιά, γιαχνιά, μεζέδες καὶ ροσόλια.



— Κύρ' Ζήση, ἓνα «καραφάκι» κ' ἀπὸ μένα.

Χαρὰ Θεοῦ καὶ πανηγύρι. Ὅλονυκτις ἢ ἀγορὰ κατάνοιχτη καὶ ἄντια φωτισμένα καὶ κόσμος νὰ πηγαῖν καὶ νὰ ἔρχεται. Καταλαβαίνεις γιορτὴ καὶ τί γιορτὴ; Τούρκικη γιορτὴ, παχειὰ, μπόλικη, χορταστική, γιομάτη...

Μὰ ἦσαν καὶ τότε φουκαράδες, — καὶ πόσοι ἦσαν — ὡς καὶ μᾶς. Καὶ ἄκόμα πιὸ χειρότεροι. Πιὸ πεινασμένοι... Ἡμεῖς, δόξα ὁ Θεός, ἔχουμε μιά κουτσοσύνταξι, ἓνα μικρὸ μισθό, ἓνα μπαχτσιδάκι, ἓνα κουτσομάγαζο, ἔχουμε κάποια δουλίτσα. "Ἄν δὲν θρέξῃ, θὰ σταλάξῃ, ποῦ λέει κ' ὁ λόγος ὁ παληός. Ἀλλὰ ἐκεῖνοι ἦσαν τρεῖς χειρότεροι. Δὲν εἶχανε οὔτε τσιγάρο...

Τί πιάνουνε καὶ κάνουν τὸ λοιπόν;

Ἐδῶ ἦταν ἓνας χαμένος ἀράπης, μισοπάλαθος, ἥσυχος καὶ κακομοίρης, ἀλλὰ κατὰ θάθος πονηρός. Ποῦθε ἦρθε; Ποιὸς ξέρει! Τί ἀπέγινε; "Ὅπως ἦρθε, χάθη κε.

Τὸν λέγαν: Κέλ-Ἐριφ-Ἀράπ.

Ἦταν, καθὼς σὰς εἶπα, Ραμαζάνι. Σαράντα ἡμέρες θαστάει καὶ σ' αὐτοῦς, ὅπως ἢ δική μας ἢ Σαρακοστή, καὶ ἔπειτα ἔρχεται τὸ Μπαϊράμι. Ἡ μεγάλη ἢ γιορτὴ. Τὸ Πάσχα τους νὰ ποῦμε. Ἀλλὰ ἢ δική τους ἢ Σαρακοστή δὲν εἶνε ὡς τὴ δική μας. Ὅλη τὴν ἡμέρα νηστεία, οὔτε νερό, οὔτε τσιγάρο. Νέκρα, κατσουφιά. Κ' ὄλο τὸ θράδου, ὡς τὸ πρῶι, φαγουπότι, μεθῶσι, γλέντι καὶ δόξα νὰ ἔχῃ ὁ Ἀλλάχ!

Ἡ δουλειὲς ὅμως τραβούσανε τὸν δρόμο τους καὶ τὸ πρῶι, στὸ μαγαζι τοῦ ὁ καθένας. Μόνον στὸ Μπαϊράμι τους, ἀργούσανε μιά ἢ δυὸ ἡμέρες καὶ κλείνανε τὰ μαγαζιά.

Καὶ τότε, ὅπως καὶ τῶρα, τὸ «παζάρι», ἢ ἑβδομαδιαία, νὰ ποῦμε, ἀγορὰ, γινόταν κάθε Σάββατο. Ἀλλὰ γινόταν τότε ἀγορὰ. Κατέβαινε ὄλη ἢ Καρατζόβα, καὶ ὄλα τὰ χωριά ἔως τὸ Σαριγκιὸ κ' ἀνέβαινε ὄλος ὁ κάμπος τοῦ Βερτεκιοῦ, κ' ἀπὸ τὰ Γιαννιτσα ἄκόμα. Σήμερα, πάει καὶ τὸ παζάρι, ἀποκοπήκαν τὰ χωριά καὶ στὴν ἀγορὰ θγαίνουν τῶρα μονάχα ντόπιοι μεταπωληταί. Χάλασε, ρήμαξε ὁ τόπος. Πάει κατὰ κ' ἀπνοῦ!...

Ὅλος ὁ κόσμος ξέρει, πῶς οἱ πιὸ κουτοὶ καὶ οἱ πιὸ ἀκοινώνητοι ἄνθρωποι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἦσαν οἱ Καρατζοβίτες Τούρκοι. Ἐρχόντουσαν ἀπὸ τὸ θράδου



Ἦταν ἓνας χαμένος ἀράπης

της Παρασκευής κοιμόντουσαν, οί πιδ πολλοί στο Κουκουλι-Χάνι που ήτανε ἐδώ κοντά στο Συντριβάνι, καθώς ήταν με τὰ ρούχα τους, σὲ μιὰ μεγάλη κάμαρη, ὁ ἕνας δίπλα στὸν ἄλλον, θάζοντας γιὰ προσκέφαλο τὰ σακκούλια τους, με τὸ ψωμί τους καὶ τὰ πράσσα που τάχαν γιὰ προσφάγι τους.

Ἐφερναν ὁμως μαζί τους ἄφθονα γεννήματα, θούτυρα, τυρία, μελία καὶ ξηρούς καρπούς, κυτόπουλα, αὐγά καὶ χιλιάουδ τέτοια καὶ τὰ πουλούσανε στὴν ἀγορά. Σάββατο ἀπόγευμα ἐφεύγανε γιὰ τὰ χωριά τους, γεμάτοι με λεπτά.

Αὐτοὺς λοιπόν, ἀποφασίσανε νὰ ἐκμεταλλευθοῦν οἱ φουκαράδες οἱ Τούρκοι ἐδώ πέρα καὶ πιάνουν καὶ συνεννοοῦνται με τὸν Κέλ - Ἐρίφ.

Τοῦ τάξανε πολλὰ καὶ τὸν ὠρμηνέψανε πῶς νὰ κἀνη τὸν πεθαμένο με τρόπο ὁμως μὴ τοὺς καταλάβουνε καὶ τὸν ὠδηγήσανε, τὸ πῶς καὶ τι, πού θὰ γινότανε κατόπιν.

Καὶ τὸ θράδυ τῆς Παρασκευῆς, σάν πέρασε ἡ ὥρα καὶ εἶχε γεμίσει τὸ Κουκουλι - χάνι, ἀπὸ τοὺς Καρατζοβίτες, πού εἶχαν πάει με τὰ σακκούλια τους, τὰ μέλια, τὰ τυριά τους, τὰ καρύδια, τὰ κόκκινα πιπέρια τους, τὰ φασόλια τους τὰ νόστιμα τῆς Καρατζόβας, τὰ ρύζια καὶ τὰ πετιμέζια καὶ τὰ γεννήματά τους γιὰ νὰ κοιμηθοῦν, νὰ καὶ μιὰ ἐπιτροπὴ ἀπὸ τοὺς ντόπιους Τούρκους, πού μπαίνει μέσα. Χαιρετάει με σεβασμό.

— Ἀλεκιούμ - Σελάμ.

— Σελάμ Ἀλεκιούμ.

Καὶ ἀφοῦ χαιρετηθῆκανε βαθεῖα με τεμενάδες, ὁ καθένας δυὸ-τρῆς λένε κατόπιν στοὺς Καρατζοβίτες:

— Βρὲ παιδιά, ἕνας δικός μας, φουκαρᾶς Ὁθωμανός, ξένος κ' ἔρημος ἐδῶ, ἀπέθανε ἀπόψε. Δικούς καὶ φίλους καὶ γνωστοὺς ἐδῶ, δὲν ἔχει γιὰ νὰ πάνε νὰ τὸν ξενυχτίσουνε. Παιδιά καὶ σκυλιὰ δὲν ἔχει. Νὰ τὸν φέρουμε ἐδῶ, μιὰ πού εἴσθε ὅλοι ἐδῶ πέρα, σάν παρέα μαζωμένοι, γιὰ νὰ τὸν φυλάξετε ὅλη τὴ νύχτα, νὰ μὴ μείνη πεθαμένος μονάχος καὶ γίνῃ «Ντουμουζι» καὶ μᾶς φάη;...

Οἱ Τούρκοι, πρέπει νὰ τὸ ξέρετε, ὅτι τὸ ἔχουν σὲ μεγάλη ἀμαρτία, ν' ἀφήσουν πεθαμένον τὴ νύχτα, νὰ ξενυχτίσῃ μονάχος. Καὶ ξένος, ἐάν εἶνε, κ' ἄγνωστος, θὰ καθήσουνε νὰ τὸν φυλάξουν. Γιατὶ πιστεύουν ὅτι θὰ θρυκολακιάσῃ ἐάν μείνη μονάχος, θὰ γίνῃ ἕνα «ντουμουζι» (γουρουῖνι) καὶ θὰ τρῶῃ ὅλον τὸν νόμο καὶ ἰδίως ἐκείνους πού τὸν ἐγκαταλείψανε.

— Μπά, τί λόγος. Νὰ τὸν φέρετε, εἶπαν οἱ Καρατζοβίτες.

Καὶ νὰ, σὲ λίγο, μέσα σ' ἕνα «ταμποῦτι» (ξύλοκρέββατο, πού θάζουν μέσα καὶ κηδεύουν οἱ Τούρκοι τοὺς νεκρούς των, γιὰτὶ φέρετρα δὲν μεταχειρίζονται ποτέ), ξαπλωμένους καὶ ἀκίνητος ὁ Κέλ-Ἐρίφ-Ἀράπ, ὁ... μακαρίτης!

Ἦσυχία, μέσα στὴ μεγάλη κάμαρη τοῦ Χανιοῦ τῶν Κουκουλιῶν. Ἐνα λυχναράκι ἀπὸ πετρέλαιο — τότε δὲν εἶχαμε ἠλεκτρικὰ — ἔκαιγε σὲ μιὰ γωνιά. Φώτιζε τόσο, ὥστε νὰ γεμίξῃ ὅλη τὴν κάμαρη σκιᾶς. Δὲν ξεχώριζες τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὰ τσουβάλια τους κ' ἀπὸ τὰ πράγματά τους.

Μιλιά κανεὶς δὲν ἔβγαζε. Οἱ πιδ πολλοὶ καθόντουσαν σταυροπόδι, ἄλλοι γυρμένοι στὰ τσουβάλια τους εἶχαν ἀποκοιμηθῆ. Καὶ ὅσοι ἀκόμα ἀγρυπνοῦσαν, νύσταζαν καὶ πέφταν τὰ κεφάλια τους, σάν καὶ νὰ προσκονοῦσαν.

Ἄξαφνα, ὅταν τὸ ρολόγι ἀπ' ἔξω εἶχε χτυπήσει πειὰ μεσάνυχτα, ἀκούστηκε μιὰ φωνή, ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸ «ταμποῦτι».

— Καλκάιμ; Καλκμάιμ...

Δηλαδή:

— Νὰ σηκωθῶ; Νὰ μὴ σηκωθῶ;

Κι' ἔπειτα καὶ πάλι ἡσυχία.

Ὅσοι ἦσαν ξυπνητοὶ τρομάζανε καὶ ὅσοι μισοκοιμόντουσαν, ἐπετάχτηκαν. Ξύπνησαν καὶ τοὺς ἄλλους, — ὁ πεθαμένος μίλησε!

Καὶ ὅλοι, φοβισμένοι στριμωχθῆκανε ἀναμεταξύ τους, σάν νὰ ἤθελε ὁ καθένας των νὰ φυλαχθῆ ἀπὸ τὸν διπλανό του.

Ἦσυχία! Μυῖγα νὰ πετοῦσε ἦ ἀκούγότανε.

— Μήπως δὲν ἀκούσαμε καλά; Μὴ ἔκαμαν ἔτσι τ' αὐτιά μας; ἔλεγε καὶ διαλογιζότανε μέσα του ὁ καθένας.

Μὰ σὲ λίγο, πιδ δυνατὴ καὶ φοβερὴ, ἀκούστηκε καὶ πάλι τοῦ πεθαμένου ἡ φωνή:

— Κααααλκκάιμ; Κααααλκκμάιμ.

Καὶ πάλι ὁ πεθαμένος ἔμεινε ἀκίνητος.

Οἱ Καρατζοβίτες πεθάνανε ἀπὸ τὸν φόβο τους. Εἶχαν κιτρινίσει ὅλοι. Νὰ τοὺς ἔσφαζες, σταλαγματιὰ αἷμα δὲν θὰ ἔβγαζες. Τώρα εἶχανε ξυπνήσει ὅλοι. Δὲν καθόντουσαν σταυροπόδι πειὰ. Στὸ ἕνα γόνα ἔτοιμοι νὰ πηδήσουνε νὰ φύγουν, νὰ σωθοῦν.

Πέρασε ἀκόμα κάμποση ὥρα, ὅταν ἀκούστηκε καὶ πάλι ἄγρια, τώρα, φοβερὴ, τοῦ πεθαμένου Ἀράπη ἡ φωνή.

— Καλκάιμ; Ἄιντε καλκάιμ.

(Νὰ σηκωθῶ; Ἄιντε ἄς σηκωθῶ).

Καὶ ἄρχισε νὰ κινῆται μέσα στο «ταμποῦτι» ὁ νεκρός.

Θεέ μου, τί ἦτανε ἐκεῖνο! Οἱ Καρατζοβίτες, ἀφήνοντας τὰ σακκούλια τους, τὰ φέσια, τὰ τσαρούχια τους, τὰ μέλια τους, τὰ «οὔρδες» τὰ ἐμπορεύματά τους, τὰ γεννήματά τους, τὰ πετιμέζια, τὰ πιπέρια, τὰ θούτυρα, τὶς κότες, τὰ αὐγά, τ' ἀλεύ-

ΤΑ ΔΩΡΑ ΜΑΣ

Τὸ «Μπουκέτο» συνεπὲς πρὸς τὰς ὑποσχέσεις του ἐξακολουθεῖ νὰ ἐκδίδῃ, χάριν τῶν ἀναγνωστῶν του ἕνα ἐκλεκτὸν αἰσθημαντικὸν ρωμάντζο μηνιαίως. Αἱ ἐκδόσεις μας αὐταὶ θὰ συνεχισθοῦν καὶ εἰς τὸ μέλλον, χωρὶς διακοπὴν.

Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι τὸ ἀναγνωστικὸν μας κοινὸν θὰ ἐκτιμῆσῃ καὶ θὰ ὑποστηρίξῃ τὴν προσπάθειάν μας αὐτὴν. Καὶ αὐταὶ αἱ ἐφημερίδες διέκοψαν ἤδη τὰς μηνιαίας ἐκδόσεις των. Μόνον τὸ «Μπουκέτο» τὰς ἐξακολουθεῖ καὶ θὰ τὰς ἐξακολουθήσῃ καὶ εἰς τὸ μέλλον κομψὰς, ἐπὶ ἐκλεκτοῦ χάρτου, χαρίζοντας τοιοῦτο-τρόπως εἰς τοὺς φίλους του ἐξαιρετικὰς φιλολογικὰς ἀπολαύσεις.

Προσεχῶς θὰ κυκλοφορήσῃ τὸ ἀριστούργημα τοῦ Πῶλ Φεβῶ, πατρὸς «Ο ΩΡΑΙΟΣ ΙΠΠΟΤΗΣ ΛΑΓΚΑΡΝΤΕΡ».

Μέχρι σήμερον ἐξεδόθησαν τὰ κάτωθι ἐκλεκτὰ ἔργα:

“ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΦΙΛΥΡΕΣ,,

“Ἡ ΚΥΡΙΑ ΜΕ ΤΑΣ ΚΑΜΕΛΙΑΣ,,

“Ἡ ΜΑΝΟΝ ΛΕΣΚΩ,,

“ΓΚΡΑΤΣΙΕΛΛΑ,,

“ΜΙΜΗ ΠΕΝΣΟΝ,,

“Ο ΕΡΩΣ ΘΡΙΑΜΒΕΥΕΙ,,

“ΔΥΟ ΚΑΡΔΙΕΣ ΠΟΥ ΑΓΑΠΗΘΗΚΑΝ,,

“ΑΠ' ΤΟ ΜΙΣΟΣ ΣΤΟΝ ΕΡΩΤΑ,,

“ΠΙΣΤΟΙ ΣΤΟΝ ΕΡΩΤΑ,,

ΟΙ ΜΝΗΣΤΗΡΕΣ ΤΗΣ ΜΑΡΘΑΣ

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΠΟΥ ΠΡΟΔΩΣΕ

Η ΠΟΛΥΑΓΑΠΗΜΕΝΗ

Ὅσοι δὲν ἐπρωλάβατε νὰ προμηθευθῆτε τὰ ἀνωτέρω βιβλία, δύνασθε νὰ τὰ πάρετε ἀπὸ τὰ γραφεῖα μας, ὁδὸς Λέκα ἀριθ. 7, με 4 οἰαδήποτε δελτία καὶ δραχ. 8.

ρια, τὰ τυριά, δὲν εἶδαν ποῖος νὰ πρωτοφύγῃ... Ποδοπατηθῆκανε, γκρεμοτσακισθῆκανε, ὡς νὰ θγοῦνε ὄξω, νὰ γλυτώσουνε, καὶ σάν θρεθῆκανε στὸ δρόμο, τὸ θάλαν στὴν τρεχάλα, χωρὶς νὰ ξέρουνε πού πάνε.

Τότε ἀπ' ὄξω κ' ἀπὸ τὰ παράθυρα, ὅπου παραφυλάγανε — Ραμαζάνι εἶπαμε, πῶς ἦτανε κ' ἡ ἀγορὰ ἦτανε «τέντα» ἀνοιχτὴ — μπῆκαν μέσα στὸν «ὄντᾶ» (αἰθουσα) οἱ ντόπιοι φουκαράδες Τούρκοι, καὶ πετάξανε ἀπὸ τὰ παράθυρα, βοηθοῦντας καὶ τοῦ Κέλ - Ἐρίφ - Ἀράπ, τοῦ... πεθαμένου, ὅλα τῶν Καρατζοβιτῶν τὰ σακκιά καὶ τὰ σακκούλια, πού εἶχαν ἐγκαταλείψει στὸ δωμάτιο, με τὴν πραγματεῖα, πού φέραν νὰ πουλήσουνε, στὸ διπλανὸ ἐρημικὸ καὶ ἀνοιχτὸ οἰκόπεδο καὶ ἀπὸ ἐκεῖ τὰ κουβαλήσανε στὰ σπίτια τους.

Τρεῖς μῆνες, κάναν... Μπαῖράμι με αὐτά. Καὶ τί Μπαῖράμι! Ὅλο γλυκά, πῆττες, λειχουδιές, πιλάφια — πλούσια τὰ ἐλέη σου — πού δὲν θὰ τὸ ἔκανε ποτέ, οὔτε ὁ πιδ πλούσιος καὶ κουβαρντᾶς μπέης τοῦ χωριοῦ μας.

— Γλεντοῦσαν καὶ συγχωροῦσαν καί... κερνοῦσαν καὶ τὸν «μακαρίτη» τὸν Ἐρίφ-Ἀράπ γιὰ τὴν κληρονομία πυ... τοὺς ἄφησε.

Ἐχει, μωρὲ παιδιά, καμμιὰ φορὰ, κ' ἡ φτώχεια τὰ καλά της καὶ τὰ γλέντια της.

— Κύρ' Ζήση! Κουράγιο. Ἐνα «καραφάκι» κ' ἀπὸ μένα. Εἰς ὑγεία καὶ καλὴ Λαμπρῆ.

— Κι' ὁ Κέλ-Ἐρίφ-Ἀράπης τί ἀπόγινε; ρώτησε ἕνας ἀπὸ τὴν παρέα. Νὰ πᾶμε νὰ τὸν θροῦμε, μὴν τύχη καὶ μᾶς χρειασθῆ κ' ἐμᾶς, γιὰ τὴ Λαμπρῆ;

— Τί νὰ σοῦ κάμῃ σήμερα ὁ Κέλ-Ἐρίφ-Ἀράπης, μοναχά!... Γιὰ νὰ κάμῃς κάτι τι κ' ἐσύ, πρέπει νάχῃς καὶ Καρατζοβίτες σάν ἐκείνους.. Τεχνίτες καὶ πρωτομαστόροι ὑπάρχουν, ὅσοι θές, γιὰ τὴ δουλειὰ. Τά... ὑλικά μᾶς λείπουν. Δὲν ὑπάρχουν. Πᾶνε..

— Πῶς δὲν ὑπάρχουν; Δόξα νὰ ἔχῃ ὁ Θεὸς κ' ἀπὸ Καρατζοβίτες, ὄσους θέλεις.

— Ναι, μὰ ἐκεῖνοι οἱ Καρατζοβίτες φύγανε, με τὴν ἀνταλλαγὴ καὶ πῆγαν στὴν Τουρκιά, καὶ τοῦτοι ὅπου εἶνε σήμερα, εἶνε ὅλοι δικολάβοι.

— Κύρ' Ζήση, ἄλλο ἕνα καραφάκι καὶ μεζέ. Μόνον αὐτὸ μᾶς ἔμεινε κ' ἐμᾶς γιὰ τὴν Λαμπρῆ μας.

Καὶ τῶπιε μονορροῦφι...

Κι' ἀκόμα ἄλλο ἕνα, καὶ ἄλλο ἕνα καραφάκι, καὶ ὅλα τὰ καλά τοῦ κόσμου, δικὰ τους ἦσαν πειά...

Οἱ Τούρκοι κάναν Ραμαζάνι με τὴν... κληρονομία τοῦ Κέλ-Ἐρίφ-Ἀράπ, κ' ἐτοῦτοι με τοῦ οὔζου!...

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.